

Aika 14.03.2018, klo 16:15 - 17:37

Paikka Kekkonen

Käsitellyt asiat

§ 8 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

§ 9 Pöytäkirjan tarkastus

§ 10 Jätehuoltomääräysten uudistaminen

§ 11 Kainuun bioindikaattoriselvitys

§ 12 Ympäristötekni­sen lautakunnan lupajaoston tiedoksi merkittävät asiat v. 2018

Saapuvilla olleet jäsenet

Voitto Leinonen, puheenjohtaja
Jarmo Lokka
Tanja Ålander
Aila Tartia-Jalonen, varajäsen

Muut saapuvilla olleet

Paula Malinen, Ympäristönsuojelutarkastaja, sihteeri
Silja Keränen, saapui 16:18
Tarja Laatikainen, Ympäristönsuojelutarkastaja
Timo Soininen, Tekninen johtaja

Poissa

Tiina Heikkinen
Jouni Tervonen

Allekirjoitukset

Voitto Leinonen
Puheenjohtaja

Paula Malinen
Sihteeri

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

14.03.2018

Pöytäkirja tarkastettu kokouksessa.

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Pöytäkirja julkaistaan Kajaanin kaupungin verkkosivuilla 16.3.2018 alkaen.

Kajaanissa 14.3.2018

Paula Malinen, pöytäkirjanpitäjä

§ 8

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Valmistelija / lisätiedot:
Timo Soininen
timo.soininen@kajaani.fi
Tekninen johtaja

Ehdotus

Esittelijä: Timo Soininen, Tekninen johtaja

Todetaan kokous laillisesti kokoonkutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Myönnetään pöytäkirjaan merkityille muille osallistujille läsnäolo- ja puheoikeus.

Päätös

Hyväksyi.

§ 9

Pöytäkirjan tarkastus

Valmistelija / lisätiedot:
Timo Soininen
timo.soininen@kajaani.fi
Tekninen johtaja

Hallintosäännön 147 §:n mukaan pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla.

Pöytäkirja tarkastetaan kokouksessa.

Mikäli kokouksen aikana ilmenee teknisiä ongelmia, ettei pöytäkirjaa saada valmiiksi, tarkastetaan pöytäkirja sähköpostikuittauksin kokousta seuraavana torstaina. Tällöin pöytäkirjan tarkastavat vuorollaan toimielimen kaksi jäsentä sukunimensä mukaisessa aakkosjärjestyksessä.

Ehdotus

Esittelijä: Timo Soininen, Tekninen johtaja

Tämän kokouksen pöytäkirja tarkastetaan kokouksessa.

Päätös

Hyväksyi.

§ 10

Jätehuoltomääräysten uudistaminen

KAJDno-2018-189

Valmistelija / lisätiedot:
Paula Malinen
paula.malinen@kajaani.fi
Ympäristönsuojelutarkastaja

Kainuun jätehuollon kuntayhtymä Ekokymppi hoitaa Kainuun kunnille sekä Vaalan kunnalle lakisääteisesti kuuluvia jätehuollon palveluja ja jätehuollon viranomaistehtäviä. Kunnallisten jätehuoltomääräysten valmistelun ja hyväksymisen tekee jätelain 23 §:n mukaan kunnan nimeämä jätehuoltoviranomainen.

Kainuun jätehuollon kuntayhtymän toimialueella on vireillä jätehuoltomääräysten uudistaminen. Yhtenäiset määräykset koskevat kaikkia kuntayhtymän toimialueen kuntia (Hyrnsalmi, Kajaani, Kuhmo, Paltamo, Puolanka, Ristijärvi, Sotkamo, Suomussalmi ja Vaala). Kuntayhtymä pyytää määräysluonnoksesta kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen lausuntoa. Luonnos jätehuoltomääräyksistä on oheisliitteenä. Asiakirjat ovat luettavissa myös jätehuollon kuntayhtymän internet-sivuilla www.ekokymppi.fi.

Jätehuoltomääräykset

Jätelain 91 §:n mukaan kunta voi antaa jätelain täytäntöön panemiseksi tarpeellisia paikallisista oloista johtuvia, kuntaa tai sen osaa koskevia yleisiä määräyksiä mm. jätteiden lajittelusta, käsittelystä ja hyödyntämisestä, roskaantumisen ehkäisemisestä ja valvonnasta. Nykyisin voimassa olevat jätehuoltomääräykset on otettu käyttöön 1.1.2006. Jätelaki on tämän jälkeen uudistunut ja tullut voimaan 1.5.2012. Jätehuoltomääräysten laadinnassa on ollut käytössä Kuntaliiton jätehuoltomääräysten vuonna malli vuodelta 2014.

Lisätietoja antaa ympäristönsuojelutarkastaja Paula Malinen, p. 044 7100 597 tai [etunimi.sukunimi\(at\)kajaani.fi](mailto:etunimi.sukunimi(at)kajaani.fi).

Ehdotus

Esittelijä: Timo Soininen, Tekninen johtaja

Lupajaosto katsoo, että nykyiset vuonna 2006 käyttöönotetut jätehuoltomääräykset on tarpeen päivittää nykyisen jätelain mukaiseksi. Määräysehdotuksessa on paikalliset olosuhteet otettu huomioon. Määräyksillä on mahdollistettu useita tapoja liittyä kunnan jätehuoltojärjestelmään, ja esitetty erilaisia jätteiden keräys- ja käsittelyvaihtoehtoja.

Lupajaosto esittää seuraaviin jätehuoltomääräysluonnoksen pykäliin muutoksia tai täsmennyksiä:

Yleinen osa

Määräysten yleistä osaa voisi tiivistää, koska samoja asioita löytyy varsinaisista määräyksistä sekä niiden perusteluista.

1.3 Kunnan järjestämä yhdyskuntajätehuolto

Viidennessä kappaleessa on todettu, että kunnan järjestämisvastuu koskee vain asumisessa syntyvää vaarallista jätettä. Tätä olisi syytä täsmentää, että järjestämisvastuu vaarallisen jätteen osalta koskee vain asumisessa syntyvää jätettä.

Määräysosa

3 § Määritelmät

Pykälässä on kerrottu, että *sekajätteellä energiaksi* tarkoitetaan sekalaista yhdyskuntajätettä, joka jää jäljelle, kun hyötyjätteet, vaaralliset jätteet ja erityisjätteet on lajiteltu erikseen. Sekajäte energiaksi ohjataan energiahyötykäyttöön. Sekajätteellä on pitkään tarkoitettu sekalaista ja lajittelematonta yhdyskuntajätettä. Sekajäte -nimikkeen käyttö voi olla harhaanjohtavaa ja aiheuttaa sen, että kyseiseen jätejakeeseen laitetaan entiseen tapaan esim. biojätettä, metallia ja lasia, jotka eivät kelpaa energiahyötykäyttöön.

14 § Kompostointi

Kuivakäymäläjätteen ja pienpuhdistamojätteen kompostointi tulisi sallia vain asemakaava-alueen ulkopuolella. Asemakaava-alueella tonttikoko pienempi ja kyseisten jätteiden kompostointi voi aiheuttaa haittoja naapureille. Asemakaava-alueella kiinteistöt ovat yleisen viemäriverkon piirissä, joten kyseisten jätteiden käsittelylle kompostoimalla ei ole erityistä tarvetta. Yksittäistapauksissa on mahdollista hakea poikkeusta.

16 § Jätteen hautaaminen

Eläinten ja eläinjätteen hautaamista ja haaskan pitoa koskevat säännökset ovat tarpeettomia. Kuolleet tuotantoeläimet, lemmikkieläimet ja tietyissä tapauksissa myös luonnonvaraiset eläimet ovat sivutuotteita, joiden hävittämisessä on noudatettava sivutuotelainsäädännön (Laki eläimistä saatavista sivutuotteista 517/2015 ja EU:n sivutuoteasetus) vaatimuksia. Elintarviketurvallisuusviraston Eviran internet-sivuilla on kattava ohjeistus kuolleiden eläinten hävittämisestä. Kuolleisiin eläimiin ja niiden hävittämiseen voi liittyä eläintautien leviämisen riski, ja toimivaltainen viranomais on kunnaneläinlääkäri. Kainuun ELY-keskuksen vuodelta 2004 oleva haaskan käyttöä koskeva ohjeistus on vanhentunut, eikä ole enää käytössä.

17 § Jätteen hyödyntäminen omassa maanrakentamisessa

Pykälässä ehdotetaan, että omassa asumisessa syntyvän puhtaan betoni- ja tiilimurskeen pienimuotoinen hyödyntäminen omassa maanrakentamisessa olisi sallittu. Asiasta on säännös myös Kajaanin kaupungin rakennusjärjestyksessä, jonka mukaan kiinteistöllä syntyvän rakennusjätteen ja ylijäämämaan käyttö hyväksytään rakennusluvan yhteydessä. Kyseisen jätteen vähäinen hyödyntäminen muulla rakennuspaikalla tarvitsee toimenpideluvan. Omassa maanrakentamisessa tehtävästä jätteen hyödyntämisestä tulee ilmoittaa etukäteen rakennusvalvontaviranomaiselle.

Jätteen maanrakennushyötykäyttöä ei tule sallia ollenkaan pohjavesialueella. Ympäristönsuojeluviranomainen voi antaa määräyksiä esim. jätteen laadun selvittämisestä, joten hyödyntämistoimenpiteistä olisi tarvittaessa informoitava myös ympäristönsuojeluviranomaista.

18 § Muut omatoimisen jätteenkäsittelyn määräykset

Pykälässä on mm. kielletty rasvan ja ruokaöljyn johtaminen jätevesiviemäriin.

Rasvoja joutuu joka tapauksessa viemäriin astianpesuvesien mukana.

Pykälässä tarkoitettaneen rasvojen ja ruokaöljyn kaatamista viemäriin, mikä on viemäriverkoston toimivuuden kannalta tarpeen kieltää.

32 § Tyhjennysvälit ja lietteen toimittaminen käsiteltäväksi

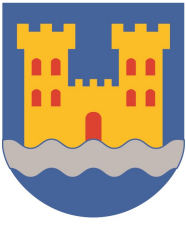
Pykälän mukaan jätevesilietteen, umpisäiliöiden jätevedet ja erotuskaivojen lietteet saa luovuttaa kuljetettavaksi vain sellaiselle toimijalle, joka on hyväksytty jätehuoltorekisteriin. Kuitenkin seuraavassa pykälässä sallitaan pienimuotoinen omatoiminen lietteen käsittely. Pykälää on syytä näiltä osin täsmentää.

33 § Lietteiden omatoiminen käsittely

Omatoimisen lietteen käsittely tulisi rajata valvonnan selkeyttämiseksi omassa asumisessa syntyvän lietteen käsittelyn lisäksi enintään neljällä (luonnoksessa muutamalla) lähellä sijaitsevalla kiinteistöllä syntyvän lietteen käsittelyyn. Kuntaliiton jätehuoltomääräysmallissa kiinteistöjen lukumääräksi on ehdotettu 2-4.

Päätös

Hyväksyi.

§ 11

Kainuun bioindikaattoriselvitys

KAJDno-2018-317

Valmistelija / lisätiedot:
Tarja Laatikainen
tarja.laatikainen@kajaani.fi
Ympäristönsuojelutarkastaja

Kainuun ELY-keskus päivitti Kainuun ympäristön tilan tietoja toteuttamalla kesän 2015 aikana bioindikaattoriselvityksen. Tämä selvitys on aiemmin vuosina 1998–2000 toteutettujen selvitysten seuranta. Lisäksi Kainuussa on tehty ilmanlaatua selvittäviä jäkäläkartoituksia vuosina 1986, 1991, 1995 ja 2000.

Tässä vuoden 2015 selvityksessä tutkittiin Kainuun paikallisia päästöjä, niiden leviämistä ja luontovaikutuksia erilaisten bioindikaattoreiden (männyn neulaset, epifyyttijäkälät, sammalet) avulla. ELY-keskus toteutti hankkeessa Kainuun maakunnan laajuisen jäkälä- ja metsien kuntokartoituksen sekä keräsi bioindikaattorinäytteitä. Päästöjä tutkittiin analysoimalla kerätyistä näytteistä mm. rikki- ja metallipitoisuuksia. Jäkäläkartoituksen avulla seurattiin ilman epäpuhtauksien vaikutuksia keskustaajamissa ja niiden ulkopuolella, sekä teollisuuden toimintojen läheisyydessä. Näytteenoton ja kartoituksen lisäksi selvityksessä hyödynnettiin myös muita selvityksiä ja bioindikaattorisurantoja, sekä Luonnonvarakeskuksen tekemiä sammalten raskasmetalliselvityksiä ja Ilmatieteen laitoksen tekemiä tutkimuksia.

Selvityksen toteutti Kainuun ELY-keskus. Hankkeen rahoitukseen osallistuivat sen lisäksi kaikki Kainuun kunnat ja yrityksistä Terrafame Oy, Mondo Minerals B.V. Branch Finland sekä Kajaanin ilmanlaadun yhteisseurantaan osallistuvat sopimustahot Kainuun Voima Oy, Loiste Lämpö Oy, YIT Infra Oy (asfalttiasema), NCC Industry (asfalttiasema) ja Kainuun SOTE-kuntayhtymä (Kainuun keskussairaalan lämpökeskus).

Männynneulasista ja epifyyttijäkäläistä (sormipaisukarve, *Hypogymnia physodes*) selvitettiin näytteisiin kertyneitä alkuaineita, kuten rikkiä ja erilaisia raskasmetalleja. Tulosten perusteella pystyttiin toteamaan ilmapäästöjen vaikutuksesta kohonneita alkuainepitoisuuksia kuntien keskustaajamissa sekä teollisten toimintojen ympäristöissä. Tuloksissa oli selvästi nähtävissä kaivostoiminnan vaikutuksia sekä lyhyeltä että pitkältä aikaväliltä. Kohonneita alkuaineiden pitoisuuksia oli löydettävissä paitsi Terrafame Oy:n Talvivaaran sekä Mondo B.V. Branchin Sotkamon kaivosalueiden, myös 1980-luvulla lopetetun Otanmäen kaivoksen ympäristöstä.

Luonnonvarakeskus on tehnyt valtakunnallisen sammalten raskasmetallipitoisuuksien kartoituksia jo vuodesta 1985 lähtien viiden vuoden välein. Tässä selvityksessä olevat sammalten raskasmetallipitoisuuskartoituksen näytteet ja tulokset ovat vuodelta 2010. Näytteeksi

on kerätty joko kerrossammalta (*Hylloconium splendens*) tai seinäsammalta (*Pleurozium schreberi*). Tulosten mukaan raskasmetallien päästölähteitä on Kainuun maakunnassa vähän, ja suurimmat päästölähteet sijaitsevat Sotkamossa ja Kajaanissa. Ainoa merkittäväksi luokiteltava päästölähde Kainuussa on Terrafame Oy:n Talvivaaran metallimalmikaivos, jonka päästöt sammalten pitoisuuksien perusteella eivät kuitenkaan olleet nikkeliä ja kuparia lukuun ottamatta suuria. Raskasmetalleja saapuu Kainuuseen myös jonkin verran kaukokulkeumana. Maakunnassa raskasmetallien kokonaispäästöt ilmaan ovat kuitenkin vähäiset ja lähes kaikkien tutkittujen metallien pitoisuudet ovat suurimmassa osassa Kainuuta matalimpia koko Euroopassa.

Päästöjen luontovaikutuksia ja päästölähteitä selvitettiin myös toteuttamalla jäkäläkartoitus Kainuun kunnissa ja Terrafame Oy:n Talvivaaran kaivosalueen sekä Mondo Minerals B.V. Branchin Sotkamon kaivoksen alueilla. Kuntien alueilla suurimmat päästöt ovat pääasiassa paikallisia ja niiden aiheuttamat lievät vaikutukset jäkälälajistoon ilmenevät keskustajamien alueilla. Kajaanin alueella on havaittavissa jäkälälajiston elpymistä menneiden vuosikymmenien kuormituksesta. Mukana olleiden kaivoksien alueilla todettiin rikillä ja pölyllä olevan vaikutuksia myös lajistokoostumuksiin.

Kainuun bioindikaattoriselvitys -raportti julkaistiin joulukuussa 2017. Raportti löytyy kokonaisuudessaan linkistä: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-314-593-1>.

Lisätietoja antaa ympäristönsuojelutarkastaja Tarja Laatikainen, p. 044 4214 397 tai [etunimi.sukunimi\(at\)kajaani.fi](mailto:etunimi.sukunimi(at)kajaani.fi).

Ehdotus

Esittelijä: Timo Soininen, Tekninen johtaja

Lupajaosto merkitsee tiedoksi.

Päätös

Merkitsi tiedoksi.

§ 12

Ympäristö­tekni­sen lautakunnan lupajaoston tiedoksi merkittävät asiat v. 2018

KAJDno-2018-24

Valmistelija / lisätiedot:
Timo Soininen
timo.soininen@kajaani.fi
Tekninen johtaja

Ympäristönsuojelun tiedoksi merkittävät asiat:

Kainuun ELY:n päätös 21.2.2018 luonnonsuojelualueen perustamisesta tilalle Hyttisuo RN:o 205-409-16-6 ja tilalle Myllypuro RN:o 205-409-5-37 Kajaanin eteläosassa Koivukylässä. Kohteesta noin 2/3 on heinävaltaista rämettä. Kohteen kaakkoisnurkassa virtaa Syväjokeen lasekva Myllypuro, jossa on noin 10 metrin putous. Alueen metsät ovat olleet käsittelemättä 1970-luvun jälkeen. Maanomistaja on esittänyt kohdetta Suomi 100 -kampanjaan "Luontolahjani satavuotiaalle". ELY-keskuksen päätöksessä on annettu rauhoitusmääräykset ja määritelty alueella sallitut toimenpiteet.

Parkinmäen jätehuoltoalueen tarkkailu vuonna 2017: Parkinmäen vuonna 1965 perustettu teollisuusjätteen kaatopaikka sijaitsee kaupungin länsipuolella Olliskannevan alueella. Toiminta vanhalla jätealueella on loppunut 31.10.2007, minkä jälkeen jätteet on sijoitettu vanhan jätealueen lounaisosaan rakennetulle uudelle läjitysalueelle. Jätehuoltoalueen käsitellyt jätevedet johdetaan purkuojaa pitkin Kajaaninjokeen. Vanhaa ja uutta läjitys-aluetta tarkkaillaan yhteisellä tarkkailuohjelmalla. Ohjelma koostuu käyttötarkkailusta, kaatopaikka- ja pohjavesitarkkailusta sekä jätetätön seurannasta. Kaatopaikan vaikutuksia Kajaaninjokeen tarkkaillaan Oulujärven ympäristön yhteistarkkailussa.

Vanhassa jätetätössä muodostuva kaasu pumpataan talteen ja on toistaiseksi poltettu soihtupolttimessa. Kaatopaikkavedet käsitellään ilmastus- ja laskeutusaltaasta koostuvalla puhdistamolla ja johdetaan purkuojaa pitkin Kajaaninjokeen. Vuonna 2017 kuormitus vesistöön oli samaa tasoa kuin edellisvuonna. Veden kokonaistyyppipitoisuus laski puhdistamolla keskimäärin noin 30 %, kokonaisfosforipitoisuus noin 63 %, kiintoainepitoisuus noin 37 % ja kemiallinen hapenkulutus noin 33 % puhdistamolle tulevan veden pitoisuuksista. Vuonna 2017 keskimääräiset kokonaisfosforin ja kemiallisen hapenkulutuksen kuormitukset olivat selvästi luparajoja pienemmät.

Tarkkailutulosten perusteella jätehuoltoalueella on voinut olla pohjavesivaikutuksia täyttöalueen itäreunalla. Myös kaatopaikan itä- ja eteläpuolella puolella AOX-pitoisuudet olivat jonkin verran koholla, mutta muilla suunnilla pohjaveden laatu ei poikennut tutkituilta osin merkittävästi kaatopaikan yläpuolisen pohjaveden laadusta. Tilanne oli vastaava kuin edellisinä vuosina. Luoteispuolella sijaitsevassa lähteessä ei edelleenkään ollut havaittavissa kaatopaikan vaikutukseen viittaavia veden laadun muutoksia.

Sokajärveen laskevassa ojassa veden happitilanne oli välttävä ja vanhan täyttöalueen reunaojassa huono. Ojapisteissä veden kemiallinen hapenkulutus oli hieman koholla. Ojavesien AOX-pitoisuudet olivat koholla erityisesti täyttöalueen länsipuolella sadevesikaivossa. Tästä ojasta tulevat vedet suotautuvat maaperään.

Kajaanin lentoaseman pintavesitarkkailun vuosiraportti 2017: Finavia Oyj tekee omaehtoista pintavesitarkkailua Kajaanin lentoasemalla. Tarkkailussa havainnoidaan kolmelta pisteeltä lentoasemalla käytettävien polttoaineiden sekä liukkaudentorjunta- ja jäänpoistoaineiden mahdollisia vaikutuksia pintaveteen. Pintavesipiste N1 sijaitsee kiitotien itäpäädyn eteläpuoleisessa purkuojassa ja N2 luoteispuolen purkuojassa. Havaintopiste N3 sijaitsee kiitotien pohjoispuolen purkuojassa. Tarkkailunäytteet on otettu touko- ja lokakuussa.

Pisteellä N1 pitoisuudet olivat pääosin pintavesien tyypillisellä tasolla ja pisteen ravintopitoisuudet viittasivat rehevään vedenlaatuun. Vesi oli erittäin hapanta ja happitilanne välttävä. Pisteellä N2 ravinnepitoisuudet viittasivat erittäin rehevään vedenlaatuun. Kaliumpitoisuus oli tarkkailualueen muita havaintopisteitä korkeampi, kuten myös vuonna 2016. Havaintopisteellä N3 ravinnepitoisuudet viittasivat erittäin rehevään vedenlaatuun. Pisteen happitilanne oli erinomainen.

Peuraniemen jätevedenpuhdistamon käyttö- ja kuormitustarkkailu v. 2017: Peuraniemen jätevedenpuhdistamon kuormitusta, tehoa ja lietteenkäsittelyä on tarkkailtu vuonna 2017 edellisvuosien tapaan. Puhdistamolla käsiteltiin jätevettä noin 3,8 milj. m³ eli keskimäärin 10 442 m³/vrk. Käsitelty jätevesimäärä oli hieman pienempi kuin edellisvuonna. Syyskuussa jouduttiin tekemään ohitus (11.-13.9) Karolineburgin pumppaamolla laitteistorikon vuoksi. Ohituksen määrää ei pystytty arvioimaan. Muita ohituksia ei vuonna 2017 jouduttu tekemään. Lietettä puhdistamolta poistettiin noin 1920 t.

Peuraniemen jätevedenpuhdistamon sekä orgaanisen aineen että kokonaisfosforin jäännöspitoisuudet ja puhdistustehot alittivat jokaisen neljännesvuoden osalta niille asetetut lupaehdot.

Ilmoitus kuivalannan varastoinnista poikkeustilanteessa (VNA eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta 1250/2014):

- Lukkari, Eero, työtekniiset syyt
- Schroderus Jouko, työtekniiset syyt

- Kainuun ammattiopisto/Seppälä, työtekniiset syyt

Ehdotus

Esittelijä: Timo Soininen, Tekninen johtaja

Lupajaosto merkitsee tiedoksi.

Päätös

Merkitsi tiedoksi.

Muutoksenhakukielto

§8, §9, §10, §11, §12

Muutoksenhakukielto

Valmistelua ja täytäntöönpanoa koskevaan päätökseen ei saa hakea muutosta.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §